

SLOVANSKA KNJIŽNICA
LJUBLJANA

B2224

29086/24

Jančič

Obveza
službe pri vojski

Navodilo,

kako naj postopajo mladeniči, novinci,
obvezniki in njihovi roditelji, da se iz-
ognejo nepravilnostim in da dosežejo ugod-
nosti, ki jim po zakonu o ustroju vojske
in mornarice od leta 1923. pripadajo.

Druga, dopolnjena izdaja.

Sestavil:

RUDOLF JUVANC,
kapetan I. razreda.

V samozaložbi pisca.

isk tiskarne Brata Rodé & Marlinčič v Celju.

Mi 16

Obveza službe pri vojski

Navodilo,

kako naj postopajo mladeniči, novinci, obvezniki
in njihovi roditelji, da se izognejo neprilikam in
da dosežejo ugodnosti, ki jim po zakonu o ustroju
vojske in mornarice od leta 1923. pripadajo.

Druga, dopolnjena izdaja.

Sestavil:

RUDOLF JUVANC,
Kapetan I. razreda

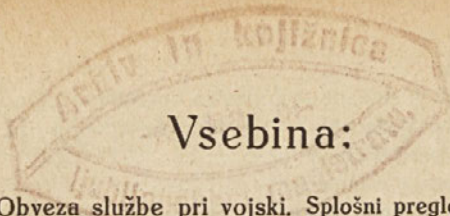
73

B 2224

E 9014594

Ni 16

Vsebina:

	Stran
I. Obveza službe pri vojski. Splošni pregled . . .	5
II. Služba v stalnem kadru	7
1. Kdo je zavezan služiti v stalnem kadru? . . .	7
2. Trajanje službe v stalnem kadru in odrejanje roka	7
3. V katerih slučajih se rok v stalnem kadru skrajšuje?	9
4. Kdo je oproščen službe v stalnem kadru? . . .	16
5. Kaj naj vse stori mladenič, da se mu bo odredil pravilni rok?	19
6. Pritožbe proti odločitvi naborne komisije . . .	23
7. Pritožbe proti odločitvi komandanta divizijske oblasti	26
8. Prošnje za skrajšanje roka ali oprostitev . . .	26
9. Odlaganje službe v stalnem kadru	28
10. Predčasni vstop v stalni kader (dobrovoljci) .	31
11. Dopusti	32
12. Kdo trpi stroške za potovanje in vzdrževanje mladeničev ob priliki naborov in novincev pri odpravljanju v stalni kader?	33
13. V katere službe se ne smejo sprejemati državljanji, ki niso odslužili obveznega roka v stalnem kadru?	34
14. Posledice odtezanja službi v stalnem kadru in begstva iz kadra	35
15. Dolžnost glavarja rodbine, da izsledi in prijavi rodbianskega člana — begunca itd.	36
III. Obveznik operativne in rezervne vojske . . .	38
16. Kdo ima dolžnost služiti kot obveznik pri operativni in rezervni vojski?	38

	Stran
17. Vežbe	39
18. V katerih slučajih je dopustna oprostitve vežbe?	39
19. V katerih slučajih se vežba lahko odloži?	42
20. Dolžnost javljanja	42
21. Potovanje v inozemstvo	43
22. Kako postopa obveznik, če postane za daljno vojaško službo nesposoben?	43

Priloge:

	Stran
1. Vzorec pritožbe proti odločitvi naborne komisije	45
2. Vzorec pritožbe proti odločitvi komandanta divizijske oblasti	46, 47
3. Vzorec prošnje za skrajšanje roka	48
4. Vzorec prošnje za odložitev službe v kadru	49
5. Vzorec prošnje za predčasni vstop v stalni kader	50
6. Vzorec prošnje za dovoljenje, da se mladenič javiti naborni komisiji v naborni stanici, katere je najbližja njegovemu bivališču	51
7. Obrazec frekventacijskega izpričevala	52
8. Obrazec uradnega potrdila o predpisu neposrednega davka	53
9. Obrazec občinskega potrdila, da mladenič resnično izvršuje dolžnosti hranitelja	54
10. Obrazec npravstvenega izpričevala	55
11. Obrazec poročila iz krstne, poročne in mrliške matice	56
12. Obrazec izpričevala, da je obveznik odslužil polni rok	57
13. Obrazec dovoljenja za predčasni vstop v stalni kader	58
14. Pregled, iz katerega je razvidno, kateri rok službe v stalnem kadru pripada mladeniču v posameznih slučajih	59

Obveza službe pri vojski.

I. Splošni pregled.

Obveza, služiti pri vojski traja od 21. do dovršenega 50. leta starosti* in je porazdeljena tako:

a) Pri operativni vojski
19 let

in sicer od 21. do dovršenega 40 leta.

Od tega službe v stalnem kadru za vse vrste vojske in stroke 18 mesecev a za mornarico dve leti.

(Na vežbanje se smejo pozivati do štiri tedne na leto.)

b) Pri rezervni vojski
10 let

in sicer od 40. do dovršenega 50. leta.

(Na vežbanje se smejo pozivati do dva tedna na leto.)

V mobilnem in vojnem času lahko pozove minister za vojsko in mornarico po odločbi ministrskega sveta, če je potrebno, v službo pri vojski tudi še:

1. mladeniče od 18. do dovršenega 20. leta starosti. (Tako pozvanim mladeničem

*) Leta za službo pri vojski se računijo po celem koledarskem letu.

se šteje čas, ki ga prebijejo v službi pri vojski, v rok službe v stalnem kadru.)

2. moške do 55. leta starosti, če so sposobni za službo v zaledju.

Obveza službe pri vojaški sili je obča. Državljeni, sposobni za službo, služijo osebno ter se ne smejo nadomeščati z drugimi osebami niti se morejo odkupiti od obveze.

Kdor nima državlanske časti, ne sme služiti pri vojaški sili, ter se v mobilnem in vojnem času uporablja za dela v zaledju.

Stalno in začasno nesposobni, nadalje rodbine, imovine, obrata ali dohodki onih 1.) ki se kakorkoli odtegujejo služenju svojega obveznega roka pri vojski in mornarici 2.) ki zaradi tega, ker prestajajo sodno obsodbo, ali pa ker ne uživajo državlanske časti, ne smejo osebno služiti pri vojski in mornarici, so zavezani plačevati vojnico (vojaško takso).

Vojnica se plačuje od dovršenega 20. do dovršenega 50. leta in znaša: za nesposobne (če se niso namerno pohabili) 50 % za ostale pa 100 % letnega neposrednega davka na oni del imovine, obrata ali dohodka ki jim pripada.

Roditelji, odn. glavarji rodbin so odgovorni za plačevanje vojnice za neoddeljene rodbinske člane.

II. Služba v stalnem kadru.

1. Kdo je zavezan služiti v stalnem kadru ?

Vsak državljan, sposoben za službo pri vojski, ima dolžnost, osebno služiti v stalnem kadru.

Nihče ne sme izstopiti iz državljanstva, dokler ne odsluži svojega roka v kadru, razen po odločbi ministrskega sveta.

Oni, ki postanejo državljanji kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, pa niso dovršili 25. leta, so zavezani, odslužiti predpisani rok v stalnem kadru, če so za službo sposobni in če niso odslužili v državi, iz katere so prišli, roka v stalnem kadru.

2. Trajanje službe v stalnem kadru in odrejanje roka*.

Služba v stalnem kadru se začne v onem koledarskem letu, ko dovršuje novinec 21. leto življenja, in traja 18 mesecev za vse vrste vojske in stroke a za mornarico 2 leti. (To so polni roki.)

*) Te odredbe veljajo za dijakke že sedaj, a za ostale od 1. januarja 1924. Če rekrutovanim mladeničem, kateri nastopijo kadrsko službo po 1. januarju 1924, se bode brez ozira na starost ispremenil rok službe v kadru po odredbah novega zakona o ustroju vojske in mornarice. Novinci (izvzemši dijakov), ki so nastopili kadrsko službo še pred 1. januarjem 1924, imajo odslužiti rok, ki jim je določen po starem zakonu o ustroju vojske.

Rok službe pa se zamore tudi skrajšati in sicer na 14, 9 ali 6 mesecev. (To so skrajšani roki).

Služba v kadru se šteje od dne, ko vstopi novinec v komando stalnega kadra.

Odrejanje roka v stalnem kadru se vrši vsako leto z nabori in sicer na osnovi rekrutnega spiska, ki ga sestavi županstvo z občinskim odborom.

Vsakemu mladeniču sposobnemu za službo se določi rok, kateri mu po rodbinskem in imovinskem stanju pripada.

Pri odrejanju roka se dijaki ne prištevajo rodbinskim članom dokler obiskujejo šolo in odslužijo svoj dijaški rok. To velja tudi za gojence vojaških šol. Istotako se rodbinskim članom ne prištevajo podčastniki, dokler vršijo službo v stalnem kadru in pa redovniki, katerim je redovniški čin že podeljen.

Pastorek, zakonito posinovljen v kakršnemkoli času pred naborom ali usposobitvijo za kadroško službo, se smatra za očimovega rodbinskega člana. Ostali posinovljenci — nepastorki — morajo biti posinovljeni pet let pred naborom, (usposobitvijo).

Delitev rodbine, izvršena v času, krajšem od petih let pred naborom ali usposobitvijo no-

vinca za kadroško službo (ki ni v prvem letu nabora sposoben), se ne jemlje v poštev pri odrejanju roka mladeniču iz take rodbine.

Vsakemu mladeniču, kateremu pripada po odredbah zakona o ustroju vojske in mornarice kaka ugodnost (skrajšani rok ali oprostitev), prizna naborna komisija isto brez vsake prošnje. Zatorej naj se naborni komisiji ne dostavljajo prošnje.

3. V katerih slučajih se rok v stalnem kadru skrajšuje ?

Rok službe v stalnem kadru se skrajšuje:

a) Na 14 mesecev: onim, ki so dovršili ali dovrše do 27. leta starosti univerzo ali srednjo šolo ali strokovno šolo, enako srednji šoli, ali višjo od te ali najmanj šest razredov gimnazije ali realke in tema enakih šol*, če ne opravijo v teku 9 mesecev izpita za rezervnega častnika.

b) Na 9 mesecev: I. onim, ki so dovršili ali dovrše do 27. leta starosti šole* kakor pod a) če opravijo v tem devetmesečnem roku izpit za rezervnega častnika ali če dovrše z uspehom šolo za rezervnega častnika.

*) Dijakom, kateri obiskujejo ob času naborov 8. razred, kateri bi jim dal pravico na dijaški rok, ako bi ga dovršili, se ne določi rok, temveč se pozovejo, da dostavijo takoj po končanem šolskem letu a naj-pozneje do konca septembra dokaz, da so ta razred uspešno dovršili. Ako do navedenega roka ne dostavijo teh dokazov, se jim odredi rok, kateri jim po rodbinskem in imovinskem stanju pripada.

II. V rodbinah, kjer se potrdi prvenec, čigar oče (stric, ded) je še živ in ki nima mlajšega brata ali moškega rodbinskega člana, starega 17 let in več, služi ta prvenec skrajšani rok naslednja 2 družinska člana pa služita po vrsti polni rok itd. izmenoma. Če ima v takih rodbinah prvenec* mlajšega brata (moškega družinskega člana) starega 17 let in več, služita prvenec in še en rodbinski član po vrsti polni rok tretji pa služi skrajšani rok itd. izmenoma na isti način.

V rodbinah, kjer prvenec nima več očeta, (strica, deda) vendar pa ima mlajšega brata (družinskega člana) starega 17 let in več, služi prvenec skrajšani rok, naslednja dva družinska člana pa služita po vrsti polni rok itd. Isto velja tudi za slučaj, če oče (stric, ded) sicer še živi, vendar je za delo nesposoben (popolnoma nesposoben), ako ima mladenič mlajšega brata (rodbinskega člana) starega 17 let in več.

Dva odslužena rodbinska člana na polnem roku dajeta naslednjemu družinskemu članu pravico do skrajšanega roka, najsi kdo izmed njiju umre pozneje v rodbini. Ako je tretji rodbinski član odslužil po vrsti skrajšani rok ali pa je bil vsled nesposobnosti vojaške službe

*) Prvenec je najstarejši mladenič, kateri je v eni rodbini prv dorasel naboru.

oproščen, pa je pred rekrutovanjem naslednjega rodbinskega člana umrl, se ne šteje med družinske člane, ter pripada sledečemu rodbinskemu članu po vrsti zopet skrajšani rok.

Za vsakim živim rodbinskim članom, ki ni odslužil polni rok (nesposobnost, odsotnost, izdržavanje kazni itd.) služita sledeča dva polne roke.

Dijaki se pri odrejanju rokov po redu služenja ne štejejo med rodbinske člane, čeprav so mogoče že dovršili študije in odslužili svoj dijaški rok, ali pa so za vojaško službo nesposobni.

Častniki in vojaški uradniki se prištevajo rodbinskim članom (če niso oddeljeni) in se šteje njihova služba pri odrejanju rokov naslednjim rodbinskim članom za polni rok. Isto velja tudi za podčastnike, kadar izstopijo iz kadrške službe, vendar se isti za čas služenja v stalnem kadru ne prištevajo rodbinskim članom.

Onim, kateri so rekrutovanju šele med vojno dorasli, se šteje vojna služba na kadrski rok. Vendar se šteje ta njihova služba pri odrejanju rokov naslednjim rodbinskim članom le za oni rok, kateri bi jim po vrsti pripadal če ne bi bilo vojne (čeprav so stvarno mogoče tudi več odslužili).

Pri odrejanju roka po vrsti služenja ne pride starost rodbinskih članov v poštev temveč se vrstijo isti po redu, kakor so odslužili rok. Mladenci, kateri so bili začasno nesposobni, vrstijo torej, kadar postanejo sposobni, za mlajšimi brati, kateri so pred njimi odslužili kadrski rok.

Primeri*:

1. Rodbinsko stanje: Samo brat, mlajši od rekruta (17 let ali starejši); rekrut je prvenec in služi skrajšani rok. (Ženskih rodbinskih članov vseh starosti in moških mlajših od rekruta je lahko poljubno število v rodbini.)

2. Rodbinsko stanje: Oče (stric ali ded) 59 let, za delo nesposoben (ali popolnoma nesposoben) in mlajši brat (od rekruta) od 17 do 19 let; rekrut je prvenec in služi skrajšani rok. (Ženskih rodbinskih članov brez ozira na starost in moških mlajših od 19 let je lahko poljubno število v rodbini.)

3. Rodbinsko stanje: Oče (stric ali ded) star 60 let (ali preko 60 let) in mlajši brat (17 let ali starejši); rekrut je prvenec in služi skrajšani rok. (Ženskih rodbinskih članov vseh starosti in moških mlajših od rekruta je lahko poljubno število v rodbini.)

*) V primerih, kjer višina neposrednega davka ni navedena, ne igra davek nobene vloge

4. Rodbinsko stanje: Samo oče (stric ali ded) 58 let ali mlajši; rekrut je prvenec in služi skrajšani rok. (Ženskih rodbinskih članov vseh starosti je lahko poljubno število v rodbini.)

5. Rodbinsko in imovinsko stanje: Samo oče (stric ali ded) 60 let ali starejši, neposredni davek čez 20 dinarjev; rekrut je prvenec in služi skrajšani rok. (Ženskih rodbinskih članov vseh starosti in moških mlajših od rekruta je lahko poljubno število v rodbini.)

6. Rodbinsko stanje: Oče (stric ali ded) 57 let ali mlajši, in mlajši brat 16 let; rekrutu odredi naborna komisija skrajšani rok, vendar se mu isti poviša na polni rok, kakor hitro dopolni mlajši brat v toku rekrutove službe 17. leto starosti. (Ženskih rodbinskih članov vseh starosti in moških mlajših od 16 let je lahko poljubno število v rodbini.)

7. Rodbinsko stanje: Oče (stric ali ded) 57 let ali mlajši, in mlajši brat 14 let ali mlajši; rekrut je prvenec in služi skrajšani rok. (Ženskih rodbinskih članov vseh starosti in moških izpod 14 let je lahko poljubno število v rodbini.)

8. Rodbinsko stanje: Oče (stric ali ded) 59 let, in mlajši brat 16 let; rekrut je

prvenec in služi skrajšani rok, kajti kadar doseže rekrutov brat 17 leto starosti, je oče dopolnil že 60. leto življenja. (Ženskih rodbinskih članov vseh starosti in moških izpod 16 let je lahko poljubno število v rodbini.)

9. Rodbinsko stanje: Oče (ded ali stric) n. pr. 58 let star, služil polni rok; starejši brat (stric) n. pr. 41 let star, služil polni rok; – rekrut služi po vrsti skrajšani rok.

10. Rodbinsko stanje:

IMENA rodbinskih članov	so- rodstvo	starost v letih	njihova služba v stalnem kadru
Janez	oče	72	odslužil polni rok
Franc	brat	40	nesposoben, ni služil
Dušan	brat	39	služil polni rok iz razloga, ker brat Franc vsled nesposobnosti ni služil.
† Miroslav	brat	23	je služil polni rok iz razloga, ker nista neposredno pred njemu odslužila dva rodbinska člana polni rok.
Stanislav	brat	22	dijak, odslužil dijaški rok (9 mesecev)
<u>Rekrut</u> bil je doslej začasno nesposoben		24	Določen mu je po vrsti skrajšani rok službe v kadru, ker se Stanislav kot dijak ne šteje med družinske člane, ter sta torej neposredno pred njemu dva rodbinska člana (Miroslav in Dušan) odslužila polne roke službe v kadru.

11. Rodbinsko stanje na dan rekrutovanja v letu 1923.:

Alojzij, oče, 60 let	{ pri naboru ne- sposoben, služil samo med vojno.	{ Ne šteje na rok služ- be v kadru.
Josip, brat, 33 let	{ služil pred vojno 18 mesecev ali več.	{ Odslužil polni rok.
Franc, brat, 28 let	{ služil med vojno 18 mesecev ali več.	{ Odslužil polni rok, ker je rekrutovanju do- rasel še-le med vojno in torej pred vojno ni mogel služiti.
Andrej, brat, 27 let	{ služil med vojno 18 mesecev ali več.	{ Odslužil polni rok kakor Franc.
<u>Rekrut</u> , 20 let	{ ima služiti polni rok, ker pada skrajšani rok po vrsti na Andreja, čeprav te ugodnosti vsled vojne ni mogel biti deležen.	

III. Onim, ki se hranijo sami ali ki so samci ter so podedovali poljedelsko posestvo ali obrat, ki ga morajo osebno obdelovati ali voditi.

IV. Onim, ki sta jim v vojni od leta 1914. do leta 1920. padla ali umrla* za ranami v vojaški službi dva rodbinska člana ali jim je padlo ali za ranami umrlo več rodbinskih članov. Ta ugodnost pripada v isti rodbini samo enemu, ki je bil po smrti teh rodbinskih članov kot prvi potrjen. Ta odredba velja samo do leta 1938.

c) Na 6 mesecev: Bogoslovcem, ki hočejo prevzeti duhovniško službo. Če v štirih letih ne stopijo v duhovniški čin, morajo služiti do polnega roka.

*) Oni, ki so vsled bolezni umrli, ne pridejo v poštev.

4. Kdo je oproščen službe v stalnem kadru ?

Službe v stalnem kadru so oproščeni :

- a) stalno nesposobni ;
- b) začasno nesposobni, če ne postanejo sposobni do dovršenega 25. leta starosti ;
- c) edini hranitelji nesposobnih rodbinskih članov, ki žive ob poljedelskih ali ob osebnem delu ter plačujejo na leto 20 dinarjev in manj neposrednjega davka, v katerega se ne šteje osebni davek, ali pa brez obzira na davek, če so vsi rodbinski člani popolnoma nesposobni. Med nesposobne rodbinske člane se štejejo: ženske preko 17 let, izmed moških pa oni od 12 do 17 in preko 60 let starosti ali če jih spozna komisija za stalno nesposobne za delo. Popolnoma nesposobnim (nejakim) pa se prištevajo : umobolni, popolnoma slepi ter ostali, ki so tako bolani, da rodbino samo obremenjujejo, in otroci, moškega spola do 12., a ženskega spola do 17. leta starosti.

Ako je v rodbini poleg novinca še en moški rodbinski član kateri bo dovršil 17. leto starosti preje nego dopolni novinec 25. leto, je oprostitev izključena. V takem slučaju se odloži novincu služba po točki 9 — f.

Mladenič se le tedaj oprosti službe v stalnem kadru, če stvarno tudi izvršuje dolžnosti hranitelja.

Dijaki se ne štejejo med rodbinske člane, dokler se uče v šoli in dokler ne odslužijo svojege roka pri vojski, zato tudi ne morejo bili oproščeni.

Oproščenim, katerim se rodbinske in imovinske razmere tako izpremene, da jim ne pripada več ugodnost po čl. 50 pod c) zakona o ustroju vojske in mornarice (oprostitev kot hranitelj), kakor tudi onim, kateri so prenehali izvrševati dolžnosti hranitelja, se ta ugodnost odzame in se jim odredi rok, kateri jim po izpremenjenih rodbinskih razmerah pripada, če še niso dovršili 25. leta starosti.

Primeri:

1. Rodbinsko in imovinsko stanje: Samo oče (stric ali ded) 60 let star (ali preko 60); neposredni davek 20 dinarjev in manj; rekrut je hranitelj in se oprosti službe v stalnem kadru. (Ako pa bi rodbina plačevala neposrednega davka več kakor 20 Din — rekrut: prvenec, skrajšani rok.)

2. Rodbinsko in imovinsko stanje: Samo ženske od 17 do 60 let, davek 20 dinarjev in manj; — rekrut je hranitelj in se oprosti službe v stalnem kadru.) Ako davek čez 20 Din, rekrut služi skrajšani rok.)

3. Rodbinsko in imovinsko stanje: Od moških samo tast, mlajši od 60 let, kateri je postal še-le po ženitvi njegove hčerke za delo nesposoben (torej zakon ni sklenjen z namenom, da se novinec odlegne vojaški službi), davek 20 Din ali manj; novinec je hranitelj in se oprosti službe v kadru. (Ako davek čez 20 Din: skrajšani rok.)

4. Rodbinsko in imovinsko stanje: Samo mati, sodnijsko ločena 5 let pred naborom, zdrava; letni neposredni davek 20 Din in manj; rekrut je hranitelj in se oprosti službe v kadru. (Ako davek čez 20 Din: skrajšani rok.)

5. Rodbinsko in imovinsko stanje: Samo nezakonska mati, zdrava; letni neposredni davek 20 Din in manj; rekrut je hranitelj in se oprosti službe v kadru. (Ako davek čez 20 Din: skrajšani rok.) – Nezakonski sinovi se le tedaj oproščajo kot hranitelji svoje matere in njenih roditeljev, če isti nimajo drugega hranitelja. Isto velja tudi za slučaj, če je mati 5 let pred naborom ločena od svojega moža.

6. Rodbinsko in imovinsko stanje: Starejši brat n. pr. 27 let star, za delo nesposoben, ostalo samo ženske raznih starosti; neposredni davek 20 Din in manj; rekrut je hranitelj in se oprosti službe v kadru. (Ako je davek večji od 20 Din: skrajšani rok.)

7. Rodbinsko in imovinsko stanje: ded 70 let star, popolnoma slep in oče, 50 let star, slaboumen; neposredni davek čez 20 Din; novinec je hranitelj in se oprostí službe v stalnem kadru.

Ako umreta ded in oče še preje nego je novinec dopolnil 25. leto starosti, se odredi novincu rok, kateri mu po tej izpremambi rodbinskega stanja pripada in se pozove ob priliki prihodnjega odpravljanja novincev v stalni kader na odsluženje odmerjenega mu roka.

5. Kaj naj vse stori mladenič, da se mu bo odredil pravilni rok?

Da more naborna komisija mladeniču odrediti pravilni rok službe v stalnem kadru (to je rok, kateri mu po rodbinskem in imovinskem stanju pripada), je potrebno: 1. da se mladenič pravočasno za to zanima, da se mu stavijo v rekrutni spisec pravilni in izčrpní podatki o rodbinskem in imovinskem stanju. (Rekrutni spisec je razpóložen v seko leto od sredine pa do konca meseca maja v občinski pisarni prebivalstvu na vpogled.)

2. Da prinese k naboru vse listine, s katerimi lahko dokaže pravilnost odločujočih podatkov, ker se brez takih dokazov ne more pripoznati nikaka ugodnost.

V sledečem nekoliko primerov, iz katerih se vidi kakšni dokazi so v posameznih slučajih potrebni:

- a) Rodbinsko in imovinsko stanje: samo oče 60 let star (ali preko 60), davek 20 dinarjev ali manj.

Mladenič bo oproščen služenja v stalnem kadru, če dokaže naborni komisiji s krstnim listom (ali poročilom iz krstne matice — obrazec: priloga 11), da je njegov oče resnično 60 let star (ali preko 60) in s potrdilom davčnega urada (obrazec: pril. 8) da plačuje rodbina na leto samo 20 din. neposrednega davka ali manj.

Ako mladenič navedenih dokazov ne doprinese, služi kot prvenec skrajšani rok.

- b) Rodbinsko in imovinsko stanje: samo sestra od 17 do 60 let, popolnoma nesposobna; davek več kakor 20 Din.

Mladenič bo oproščen služenja v stalnem kadru ako dostavi naborni komisiji zdravniško izpričevalo, izstavljeno od aktivnega vojaškega zdravnika (samo ako aktivnega vojaškega zdravnika ni v bližini, od rezervnega vojaškega zdravnika ali pa od zdravnika, ki se nahaja v državni službi) iz katerega je razvidno, da je njegova sestra

popolnoma nesposobna, tako da rodbino samo obremenjuje (popolnoma slepa, umobolna, dolgotrajno bolana v postelji itd.)

Ako tega dokaza ne dostavi komisiji, mu mora ista odrediti skrajšani rok.

- c) Rodbinsko in imovinsko stanje: dva brata, po starosti neposredno pred mladeničem, sta odslužila polne roke.

Naborna komisija določi mladeniču skrajšani rok, ako dokaže z vojaškimi izkaznicami (vojničkim ispravama) ali v pomanjkanju istih s potrdili dotičnih komand, kjer sta služila, (ali komand vojaških okrožij, ali občinskih uradov) izstavljenih na osnovi njihovih knjig, ali pa z izpričevali po obrazcu 12 da sta brata odslužila polne kadrovske roke.

Ako mladenič naborni komisiji ne predloži vojaških izkaznic (potrdil), se mu odredi polni rok službe v stalnem kadru.

- d) Rodbinsko in imovinsko stanje: oče n. pr. 59 let star ali mlajši, v toliki meri nesposoben, da rodbino samo obremenjuje (umobolen, slep itd.); brat 40 let star, od deljen že 5 let od rodbine; davek čez 20 Din.

Rekrut bo oproščen kot hranitelj, če dostavi naborni komisiji dokaze, da je brat najmanje

5 let oddeljen od rodbine, ter se poleg tega tudi njegov oče predstavi naborni komisiji, pa ista potrdi, da je res tako bolan, da ni samo za vsako delo nesposoben, temveč se mu mora celo streči (umobolen, slep, itd.)

Za zakoniti dokaz delitve se priznavajo: izvršne razsodbe o delitvi; delitve, izvedene po pristojnem zemljiškoknjižnem oblastvu; Oblastveno izvedeni „pravomočni delitveni list“; medsebojne, sporazumne delitve, izvršene pisмено in pred pričami, če je njih resničnost potrjena tudi po srezkem-kotarskem oblastvu; ločeno plačevanje davkov na posebne davčne knjižice oddeljenih strank ali potrdila pristojnih finančnih uprav. Za oddeljenega se smatra samo oni rodbinski član, ki je izstopil iz te rodbine ter živi povsem oddeljeno preko pet let pred naborom.

Pri onih rodbinah, ki nimajo nobenega posestva ter nimajo kaj deliti, se smatra za oddeljenega oni član, ki dokaže z uradnimi dokumenti (izpisom iz popisne knjige, potrdilom okrajnih glavarstev itd.); da živi ločeno in da nima nobenih zvez s prejšnjo rodbino že pet let pred naborom.

Člani rodbine, ki odidejo v inozemstvo, pa se v 20 letih ne vrnejo in se ne javijo svojcem, niti z njimi ne vzdržujejo zveze, niti jih ne podpirajo, se smatrajo za oddeljene.

Za delitev se ne priznava izstop iz rodbine onim, ki izstopijo iz nje samo zaradi tega, ker so postali polnoletni.

e) Mladenič — dijak mora s šolskim izpričevalom dokazati, da je dovršil eno predpisanih šol ali najmanje 6 razredov gimnazije ali realke in tema enakih šol, drugače se mu ne prizna dijaški rok.

6. Pritožbe proti odločitvi naborne komisije.

Vsakomur, kdor misli, da se mu je na naboru učinila kaka krivica, stoji odprta pot pritožbe.

Take pritožbe se predlagajo pristojnemu komandantu vojaškega okrožja (komandantu vojnog okruha) najdalje do 1. novembra, odločajo pa o njih komandanti divizijskih oblasti. Pritožbe, katere se predložijo neposredno višji vojaški oblasti, se po obstoječih predpisih nerešene vračajo.

Predlagajo se naj samo upravičene pritožbe. Iz primerov na strani 12, 13, 14, 17 in 18 in iz pregleda pril. 14 se vidi, kakšno rodbinsko in imovinsko stanje je potrebno, da se more zahtevati ugodnost.

Zelo mnogokrat zahtevajo rodbine, v katerih je poleg novinca še oče (ded, stric ali brat), star 59 let ali mlajši, sposoben za delo, oprostitvev samo iz razloga, ker je n. pr. delo na

posestvu. katero je zelo kamenito in leži v hribovitem kraju zelo težavno; ali ker je v hlevu več glav živine, katero treba krmiti, a hlapca ni mogoče dobiti; ali, ker je oče (ded, stric, ali brat) pijanec in se ne briga za rodbino itd. Vse to se pri odrejanju rokov ne more in ne sme v obzir jemati, zato rej naj se take pritožbe opustijo. Vedi: kakor hitro je v rodbini poleg novinca še en moški rodbinski član od 17. – 60 leta starosti, sposoben za delo, je vsaka oprostitev izključena, pa makar da ta rodbinski član sam ne zadostuje za opravljanje vseh poslov na posestvu, ali pa se v obče ne briga za rodbino (tudi če začasno ne živi doma).

Oblika pritožbe naj po mogočnosti odgovarja vojaškemu predpisu za službeno dopisovanje.

Pritožba naj bo kratka, vendar naj vsebuje vse potrebne podatke. Pod vsakim pogojem se mora navesti: ime in priimek ter rojstno leto mladeniča, za katerega se zahteva ugodnost; naziv občine, pri kateri je vpisan v rekrutnem spisku, (po mogočnosti tudi, pod katero tekočo številko je v rekrutnem spisku vpisan); kakšen rok mu je bil določen na naboru; ako je službo v stalnem kadru že nastopil: kedaj in v katerem polku.

Vsaki pritožbi se mora za vse one podatke, kateri so za priznavanje ugodnosti merodajni, priložiti dokaze. Ker se z pribavljanjem manjkujočih dokazov rešitev pritožbe zelo zavleče, se priporoča vsaki pritožbi priložiti poročilo iz krsine, poročne in mrliške matice, (po vzorcu: pril. 11) in pa uradno potrdilo o neposrednem davku (po obrazcu: pril. 8), čeprav bi mogoče v enem ali drugem slučaju ena navedenih prilog ne bila potrebna. Kakšni dokazi so v posameznih slučajih še poleg tega potrebni, se vidi iz primerov pod 5) na strani 20, 21, 22 in 23.

Zdravniška izpričevala se naj priložijo samo za popolnoma nesposobne ženske družinske člane, ter za moške, kateri za potovanje niso sposobni in sicer le take, izstavljene od aktivnih ali rezervnih vojaških zdravnikov, ali pa od zdravnikov, ki so v državni službi, ker se druga izpričevala ne priznavajo. Za ostale nesposobne moške družinske člane naj se zdravniška izpričevala ne prilagajo, temveč naj se v pritožbi navede da so nesposobni, nakar jih bode komandant vojaškega okrožja pozval na komisijski pregled, ker je v tem slučaju merodajna le ocena vojaške komisije.

(Vzorec pritožbe: pril. 1)

7. Pritožbe proti odločitvi komandanta divizijske oblasti.

Ako je komandant divizijske oblasti pritožbo, katera se je vodila proti odločitvi naborne komisije zavrnil, ima vsakdor, ki misli da se mu je tudi s to odločitvijo storila krivica, pravico vložiti ponovno pritožbo, ali pa zahtevati, da se prvotna pritožba dostavi ministru za vojsko in mornarico v pretres.

Tudi take pritožbe se predlagajo pristojnemu komandantu vojaškega okrožja, vendar pa o njih odloča minister za vojsko in mornarico.

Vse kar je pod 6. (pritožbe proti odločitvi naborne komisije) omenjeno o pritožbah, velja tudi za take pritožbe v polnem obsegu.

Odločitev ministra za vojsko in mornarico je končna.

Vzorec pritožbe proti odločitvi komandanta divizijske oblasti: pril. 2a in 2b.

8. Prošnje za skrajšanje roka ali oprostitev.

Novincem, katerim se izpremenijo rodbinske in imovinske razmere med kadrsko službo, ali ki te službe še niso nastopili do 25. leta starosti, se rok službe v stalnem kadru izpremeni ali pa se oproščajo.

Take izpremembe rodbinskih in imovinskih razmer so n. pr.

1. Rodbinsko in imovinsko stanje ob času naborov: oče 59 let ali mlajši, sposoben za delo, ostalo samo ženske raznih starosti. Davek 20 din, ali manj.

Novinec je bil prvenec in mu je naborna komisija odredila skrajšani rok.

Po naboru je oče umrl. Rekrut je sedaj hranitelj in se lahko oprusti službe v stalnem kadru.

2. Rodbinsko in imovinsko stanje ob času naborov: samo ženske, sposobne za delo, davek čez 20 Din. Rekrutu je bil določen skrajšani rok.

Po naboru je prišla rodbina n. pr. vsled nezgode ob premoženje in plačuje sedaj na leto samo 20 din. (ali manj) neposrednega davka. Rekrut je postal hranitelj in se ga lahko oprusti kadrskе službe.

V takih slučajih se predlagajo prošnje pristojnemu komandantu vojaškega okrožja, odločajo pa o njih komandanti divizijskih oblasti. Prošnje, katere se dostavijo neposredno višji vojaški oblasti, se vrnejo nerešene.

Za sestavljanje prošenj in opremljanje istih z dokazi, velja v polnem obsegu vse, kar je omenjeno pod 6 (pritožbe proti odločitvi naborne komisije).

Vzorec take prošnje : glej pril. 3.

V slučaju, da komandant divizijske oblasti prošnjo odbije, zamore prosilec, če misli da se mu je učinila krivica, postopali po točki 7 (pritožbe proti odločitvi komandanta divizijske oblasti.)

9. Odlaganje službe v stalnem kadru.

Služba v stalnem kadru se sme novincu odložiti :

- a) Če je novinec reden dijak državne ali koncesionirane šole v državi ali tema enakih šol v inozemstvu, pa prosi, naj se mu dovoli odlog službe, da dovrši študije ; vendar pa ne sme sezati ta odlog preko dovršenega 27. leta.
- b) Če je v isti rodbini, ki živi skupno, poleg novinca samo še en rodbinski član, sposoben za delo, ki že služi v stalnem kadru, se novincu odloži služba, dokler ne odsluži njegov brat (rodbinski član) obveznega roka v kadru ali dokler se ne odpusti iz stalnega kadra.
- c) Če se odpravita iz ene rodbine, ki živi skupno, istega leta na službo v stalni kader dva novinca ali če se jih odpravi več in če izreče rodbina željo, da ne bi služili vsi ob istem času, se odloži služba v stal-

nem kadru polovici novincev, dokler ne odsluži druga polovica; če je število novincev liho, se odpravi na službo v kader polovica in še eden, ostalim pa se odloži služba, dokler ne odslužijo prvi.

- d) Če prestaja rekrut sodno obsodbo, se mu odloži služba, dokler ne prestane kazni ali se ne pomilosti ali dokler se mu ne povrne državljanska čast; toda če je dovršil tak novinec 27 let, se ne odpravi v stalni kader, nego se vpiše med obveznike operativne ali pa rezervne vojske.
- e) Če je v rodbini, ki živi skupno, poleg novincev samo še en moški rodbinski član, kateri prestaja sodno obsodbo, rodbinsko in imovinsko stanje pa je v ostalem tako, da bi bil rekrut hranitelj, se novincu odloži služba, dokler se ta rodbinski član ne vrne, a najdalje do 25. leta starosti. (Ako pa do tedaj ta rodbinski član še ni prestal kazni, rodbinske okoliščine pa so ostale neizpremenjene, se novincev oprosti službe v stalnem kadru.)
- f) Če je v rodbini, ki živi skupno, poleg novincev najmanj še en moški rodbinski član, kateri je mlajši od 17 let, rodbinsko in imovinsko stanje pa je tako, da je novinec začasno edini hranitelj, se novincu odloži služ-

ba, dokler ne dovrši ta moški rodbinski član 17. leto starosti a najdalje do 25. leta. Če do tedaj ta mlajši rodbinski član ne dopolni 17. leto, se novinca oprostí službe v kadru.

- g) V rodbinah, kjer bi ostali popolnoma nesposobni (nejaki) rodbinski člani po odpravljanju novinca v kadrsko službo za to brez hranitelja, ker je drugi in edini rodbinski član, kateri bi mogel za čas rekrutove odsotnosti izvrševati dolžnosti hranitelja, izza vojne pogrešan (vjet, interniran in se še ni vrnil) in se dotlej še ni nikomur javil, se novincu odloži služba, dokler se ta rodbinski član ne vrne ali najde, odnosno dokler se ne dožene, da je mrtev ali pa nesposoben za delo, ali najdalje do 27. leta starosti. (Ako se pa do tedaj ta rodbinski član ne vrne, odn. javi, rodbinske okolnosti pa so ostale neizpremenjene, se novinca oprostí službe v stalnem kadru.) V slučajih, kjer se rodbinski član vsled tega skriva, da se odtegne vojaški službi ali pa izvrševanju dolžnosti hranitelja, je odložitev kadrške službe izključena.
- h) Če je v rodbini, ki živi skupno, poleg novinca samo še en moški rodbinski član in ta je dijak, rodbinsko in imovinsko stanje pa je tako, da je novinec začasno edini hranitelj, se novincu odloži služba, dokler dovrši (prekine) dijak

študije in odsluži kadrski rok, ali pa se po končanih študijah vsled nesposobnosti oprosti vojaške službe, a najdalje do 25. leta starosti. Če do tedaj ta rodbinski član — dijak — ne dokonča (prekine) študij in očsluži svoj kadrski rok, se novince oprosti službe v kadru.

V slučajih pod a) se dostavljajo prošnje pristojnemu komandantu vojaškega okrožja. Prošnji mora biti priloženo frekventacijsko izpričevalo iz katerega je razvidno, da je prosilec redni dijak navedene šole (vzorec prošnje: priloga 4). V okolščinah pod b) in c.) se izjavi želja pred naborno komisijo. Ob priliki odpravljanja novincev v stalni kader se sicer tudi takim novincem pod b) in c) dostavijo pozivi, vendar se isti že iz komande vojaškega okrožja zopet odpustijo, kakor hitro se dožene, da potreba za odložitev službe še obstoja. V ostalih sjučajih se služba brez vsake izjave ali prošnje odloži, če so naborni komisiji vsa potrebna dokazila dostavljena.

10. Predčasni vstop v stalni kader (dobrovoljci).

Mladenič, sposoben za službo pri vojski, ki želi vstopiti dobrovoljno prej v stalni kader, sme vstopiti po dovršenem 18. letu, toda samo z roditeljsko ali varuško dovolitvijo, in sicer na polni rok.

Prijave sprejemajo komandanti vojaških okrožij edino ob času, kadar se vrši nabor, ter po naboru do vpoklica rekrutov.

Vsak tak mladenič ima ob priliki prijave predložiti pristojnemu komandantu vojaškega okrožja prošnjo, kateri morajo biti priloženi sledeči dokumenti: 1. krstni list; 2. uradno potrjeno dovoljenje roditelja ali varuha, da sme stopiti v stalni kader na 18 mesečno dobrovoljno službo; 3. občinsko potrdilo o vedenju, poklicu, imovinskem stanju (koliko davka plačuje), da je neoženjen in da je naš podanik; 4. šolsko izpričevalo o dovršenih šolah. (Obrazec prošnje: pril. 5.

Isto velja tudi za dijake, samo da se onim, ki so dovršili eno predpisanih šol, ali pa najmanj 6 razredov gimnazije ali realke in tema enakih šol, odredi dijaški rok (14 odn. 9 mesecev).

11. Dopusti.

Vojaki in mornarji, ki odslužujejo rok v stalnem kadru, se puščajo v rednem stanju na dopust, in sicer po preteku šestih mesecev od dne, ko so vstopili v kader, razen če se primeri smrt v rodbini. Koliko dni naj se pusti vojak ali mornar na dopust, odreja pristojni starejšina po tem, kakšen je vojak; toda nikoli se ne sme pustiti na dopust manj nego 15 dni dokler služi v kadru.

Vsakemu vojaku — mornarju pristojna za odhod in povratek brezplačna vožnja po železnici in ladji samo za en dopust, dokler služi v kadru.

Za dopust prosi vojak — mornar sam na raportu.

12. Kdo trpi troške za potovanje in vzdrževanje mladeničev ob priliki naborov in novincev pri odpravljanju v stalni kader.

Troške za potovanje od doma pa do kraja kjer uraduje naborna komisija in nazaj trpijo mladeniči. Istimako se mladeniči ves čas zadržavanja v naborni stanici in pa za čas omenjenega potovanja sami vzdržujejo.

Da si prihranijo izdatke za potovanje, zamorejo oni mladeniči, kateri ne bivajo v svoji (pristojni) občini, prositi za dovoljenje, da se smejo javiti naborni komisiji v eni od nabornih stanic, katera je njihovemu bivališču najbližja, pa makar da leži na področju kakega drugega vojaškega okrožja. Take prošnje se dostavljajo županstvu pristojne občine. (Obrazec prošnje: pril. 6). Ob priliki odpravljanja novincev v stalni kader pa se morajo tudi taki novinci, kateri ne živijo v svoji občini, osebno javiti županstvu pristojne občine, da jih isto odpravi.

Pri odpravljanju v stalni kader se vzdržujejo novinci sami, dokler ne dospejo v komando

vojaškega okrožja; siromašne vzdržuje občina. Njih nadaljnje vzdrževanje pri odpravljanju v odrejene komande obremenja državo.

Vožnja novincev po železnici in ladji do komande vojaškega okrožja in dalje do komande, v katero se odpravljajo, obremenja državo kakor pri odpustu iz stalnega kadra.

Za novince, ki žive stalno v inozemstvu, in sicer izven Evrope, obremenja potovanje do komande in povratek domov državo. Za ostale novince, ki žive stalno v inozemstvu, obremenja potovanje po naši državi državo, ostalo pa njih same.

13. V katere službe se ne smejo sprejemati državljani, ki niso odslužili obveznega roka v stalnem kadru.

2.47 Nihče ne sme biti državni, samoupravni ali občinski uradnik in tudi ne sme postati dijakon, duhovnik, menih ali vobče duhovna oseba, nit začeli z opravljanjem kakršnegakoli posla na svoje ime, za katerega se zahteva dovolitev državnega ali samoupravnega oblastva, če ni odslužil v stalnem kadru obveznega roka, razen če je po odredbah zakona o ustroju vojske in mornarice stalno ali začasno oproščen vojaške obveze.

Da se kdo sprejme v omenjene službe ali da dobi dovoljenje za kakoršnokoli javno obratovanje na svoje ime, mora predložiti vojaško listino o odslužitvi roka v stalnem kadru ali potrdilo, da je oproščen službe v stalnem kadru, kdor pa je zavezan, plačevati vojnico, tudi potrdilo, da je vojnica plačana.

Za one, ki niso dovršili 21. leta, ne veljajo prednje odredbe glede opravljanja samostalnih poslov.

Novinec, ki dobi kot začasno nesposoben državno službo, pa se do 24. leta spozna za sposobnega za vojaško službo, mora odslužiti predpisani rok v stalnem kadru; zaradi tega se mora odpustiti iz državne službe, dokler ne odsluži svojega roka.

Oni, ki dobe v tem primeru po zakonskih predpisih duhovno zvanje, odslužujejo obvezo v stalnem kadru na neborskih dolžnostih.

14. Posledice odtezanja službi v stalnem kadru in begstva iz kadra.

Kdor se ob svojem času odtege službi v stalnem kadru, služi tri leta, če se zaloti do dovršenega 40. leta. Od dne, ko bi bil moral vstopiti v kader, in dokler ne nastopi službe, se pobira iz njega imovine ali dohodkov vojnika po odredbah zakona o ustroju vojske in mornarice.

Oni, ki bivajo izven Evrope, se ne smatrajo, da se odtezajo službi v kadru, če se vrnejo do dovršenega 25. leta starosti in se prijavijo za službo v kadru.

Vojak ali mornar, ki pobegne iz stalnega kadra, se kaznuje, če se zaloti, s kaznijo, določeno v vojaško — kazenskem zakoniku; poleg tega pa mora doslužiti v kadru toliko časa, kolikor ga je prebil na pobegu.

Čas, ki ga prebije vojak v zaporu po sodni obsodbi, kakor tudi čas, ki ga prebije v zaporu med redno kazensko preiskavo in pod obtožbo, se ne šteje v službo v stalnem kadru, če se ugotovi, da je obtoženec kriv in če se obsodi z izvršno obsodbo zaradi pregreška in hudo delstva ali če se oprostí kazni, ker ni zadostnih dokazov, ampak ta čas se mora doslužiti.

15. Dolžnost glavarja rodbine, da izsledi in prijavi rodbinskega člana — begunca itd.

Za vse mladeniče, ki so zavezani naboru, nadalje za vse novince in vojaške obveznike, ki se skrivajo in odtezajo vojaški obvezi, istotako pa tudi za begunce so odgovorni tudi glavarji njih rodbin. Isti morajo take mladeniče, novince, obveznike in begunce izslediti, prijaviti in odpraviti v komando vojaškega okrožja ali v njih komando v spodaj označenem roku:

1. Za mladeniče, ki morajo na nabor, do poslednjega dne nabora v njih občini ali najkasneje v 15 dneh po dovršenem naboru v istem letu ;

2. za novince, ki se odpravljajo na službo v stalni kader, najkasneje v 15 dneh po dnevu, odrejenem za vstop v kader ;

3. za vojake stalnega kadra in obveznike vobče, ki pobegnejo iz komande domov, v 24 urah. Če vojak ali obveznik vobče pobegne drugam, ne pa v kraj, kjer stalno živi, ima glavar rodbine, kjer se begunec mudi, islotako dolžnost.

V vseh teh primerih se kaznuje glavar rodbine, če pokaže malomarnost ali če se dokaže s preiskavo, da je pomagal dotičnemu obvezniku pobegniti iz komande, v miru z zaporom od 10 do 30 dni ali z odgovarjajočo denarno kaznijo, pri čemer se računi za en dan zavora 50 dinarjev. Kazen izreka komandant divizijske oblasti.

Ob mobilizaciji in vojni zadeva omenjeno osebo odgovornost po odredbah vojaško-kazenskega zakonika.

Če se dokaže, da glavar rodbine nalašč otežuje in ovira, da bi se vojak ali vojaški obveznik vobče, novinec ali mladenič, ki mora na nabor, izsledil in odpravil v komando, zadene takšno osebo poleg kazni še odgovornost po vojaško-kazenskem zakoniku kot deležnika.

III. Obveznik operativne in rezervne vojske.

16. Kdo ima dolžnost služiti kot obveznik pri operativni in rezervni vojski?

Vsak državljan, sposoben za službo, ima dolžnost služiti kot obveznik pri operativni in rezervni vojski, brez ozira na to če je služil v stalnem kadru ali ne.

Kot obvezniki služijo torej pri operativni in rezervni vojski poleg onih, ki so odslužili obvezni rok v stalnem kadru tudi:

1. oni, ki so službe v stalnem kadru kot hranitelji oproščeni;

2. oni, ki so bili začasno nesposobni in so se ob priliki pregleda v 31. letu starosti potrdili;

3. oni, ki so bili obsojeni na robijo ali zapor, pa te kazni niso mogli prestati do 27. leta starosti;

4. oni, ki so postali državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev po dovršenem 25. letu starosti, pa niso odslužili v državi, iz katere so prišli, roka v stalnem kadru.

Koliko časa traja ta obveza se vidi iz splošnega pregleda (str. 5.)

17. Vežbe.

Obvezniki vojske in mornarice se smejo pozivati na vežbanje vsako leto, in sicer:

- a) dokler traja njih obveza pri operativni vojski in operativni mornarici, do štiri tedne na leto;
- b) dokler traja njih obveza pri rezervni vojski in rezervni mornarici, do dva tedna na leto.

Učno, šolsko osebje kakor tudi dijaki, ki so odslužili dijaški rok v kadru, se pozivljejo na vežbanje ob šolskih počitnicah, če ne zahteva posebna potreba, da se zgodi to ob drugem času.

Če se pojavi nujna potreba, sme pridržati minister za vojsko in mornarico na vežbanju tudi obveznike, ki so pravkar odslužili stalni kader in obveznike, pozvane na vežbanje, preko časa, odrejenega za vežbanje.

Troški za odpravljanje obveznikov na vežbanje in pri odpustu z vežbanja se pokrivajo po točki 12 — 3., 4. in 5. odstavek.

18. V katerih slučajih je dopustna oprostitev vežbe?

Vežbe se lahko oprostijo:

A. za ves čas vežbanja:

1. oni, ki ležijo bolni v postelji ali pa so ravnokar prestali bolezen in so tako slabi, da

ne moreje priti v komando: če dokažejo to z zdravniškim izpričevalom (kjer ni zdravnika, z občinskim potrdilom);

2. oni, za katere izjavi komisija, ki jih je pregledala pri nastopu vežbe, da bo trajalo zdravljenje njihovih bolezni preko polovice časa, ki je določen za vežbanje; ali pa če imajo nalezljive kožne bolezni;

3. oni, ki zbolijo na vežbi, če izjavi komisija, ki jih je pregledala, da bo trajalo zdravljenje predvidno preko polovice časa ki bi ga imeli še odslužiti na vežbi: če želijo sami, da se jih odpusti in če to stanje njihove bolezni vobče dopušča;

4. oni, ki dokažejo z občinskim potrdilom:

- a) da imajo v hiši težek slučaj bolezni in da ni v rodbini razven obveznika nobenega sposobnega, od 15 do 60 let starega rodbinskega člana, kateri bi po njihovem odhodu stregel bolniku;
- b) da so ostali vsled smrtnih slučajev sami v rodbini in nimajo nikogar, ki bi za čas njihove odsotnosti vzdrževal otroke, mlajše od 15 let;
- c) da so jim rodbinski člani ravnokar pomrli, tako da so ostali sami na posestvu (ali

slično) in nimajo nikogar ki bi jih za čas njihove odsotnosti zastopal, ker to zadevo vsled pomanjkanja časa še niso mogli urediti;

č) da jim je v istem letu, v katerem se pozivajo na vežbo, povzročila toča, povodenj ali požar tako občutno škodo, da so vsled pomanjkanja sredstev primorani, samo z delom svojih rok preživljati rodbino;

5. obvezniki iz krajev, kjer so razširjene nalezljive bolezni.

B. Samo za nekoliko dni, na osnovi duhovniškega potrdila:

1. oni, ki imajo v hiši mrliča (ali umirajočega) se oprostijo do pogreba ter še en dan po pogrebu (glavar rodbine še dva dni po pogrebu);

2. oni, ki se ženijo, se oprostijo za 3 dni, če je bil dan poroke že pred pozivanjem na vežbo določen;

3. ako je v rodbini svaiba, se oprostijo oče ženina (neveste) za 3 dni, a ostali rodbinski člani za 1 dan.

V slučajih pod 2. in 3. je oprostitev le tedaj dopustna, če so obvezniki v svojem vojaškem okrožju na vežbi.

19. V katerih slučajih se vežba lahko odloži?

Vežba se odloži v sledečih slučajih:

1. ako je žena ali otrok težko bolan, če se to z zdravniškim izpričevalom dokaže (kjer ni zdravnika z občinskim potrdilom);

2. ako je obveznik nastopil potovanje že pred pozivanjem na vežbo, če dokaže to z potrdilom pristojnega okrajnega glavarstva;

3. ako ima obveznik neodložljive posle — če to z uradnim potrdilom ali drugimi dokumenti dokaže;

4. ako je obveznik v zaporu.

Odlaganje vežbe dovoljuje komandant polka in sicer v slučajih pod 1, 2 in 3 za toliko časa kolikor smatra za potrebno. V slučaju pod 4 se odloži vežba za toliko časa, dokler se obveznik izpusti iz zavora. Ako se pa v teku dotičnega leta ne izpusti, se oprostí vežbe.

20. Dolžnost javljanja.

Vsaka moška oseba stara 18 let in starejša, ki se premešča iz ene občine v drugo, bilo sama ali z družino, stalno ali začasno, dolžna je pri odhodu sporočiti občini iz katere odhaja: dali odhaja za vedno ali začasno, v katero občino in kraj in s katerimi družinskimi člani; kadar

pa pride v novo občino, dolžna je javiti ji v roku 30 dni sledeče: odkod prihaja, ali za stalno, ali začasno, s čim se bo tu bavila, kje bode stanovala in v kateri vojaški obvezi je kdo izmed družinskih članov. Ako prihaja na stalno bivanje, dolžna je taka oseba takoj zaprositi občinsko pravico.

Neizpolnjevanje teh dolžnosti (tako od stalno kakor od začasno priseljenih) se kaznuje po odredbah zakona o ustroju vojske in mornarice, a v ponovljenem slučaju tudi po Vojno-kazenskem zakoniku od vojaškega sodišča.

21. Potovanje v inozemstvo.

Vojaške oblasti nimajo nikakega vpliva na podelitev dovoljenja za potovanje v inozemstvo. Taka dovoljenja izdajajo izključno samo civilne oblasti.

Ako odide obveznik v inozemstvo ne da bi bil preje zadostil svojim vojaškim dolžnostim, nosi za to odgovornost.

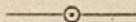
Pri odhodu se ima obveznik javiti po toč. 20.

22. Kako postopa obveznik, če postane za daljno vojaško službo nesposoben?

Obvezniki operativne ali rezervne vojske, kateri mislijo, da so postali za daljno vojaško

službo nesposobni, se javijo v svrhu ocenitve njihove sposobnosti za vojaško službo naborni komisiji ob priliki rednih naborov.

Vsak tak obveznik prinese seboj svojo vojaško izkaznico (vojničko ispravo).

Kolek*

Ime in priimek
poklic
datum

V

Dostavlja pritožbo
proti odločitvi
naborne komisije

Komandantu** **vojaškega okrožja**

Edini sin, rojen l., pristojen v, vpisan v rekrutnem spisku občine pod t. števil., mi je bil ob priliki letošnjih naborov potrjen. Naborna komisija mu je odredila skrajšani rok službe v kadru, čeprav sem vsled splošne telesne oslabelosti za delo nesposoben in plačujem letno samo 14 Din neposrednega davka.

Prosim, da se odločitev naborne komisije razveljavi in se mojega sina na osnovi čl. 50 zakona o ustroju vojske in mornarice oprosti službe v stalnem kadru.

Priloge: pod ./1 poročilo iz krstne, poročne in mrliške matice, pod ./2 uradno potrdilo o predpisu neposrednih davkov in pod ./3 potrdilo občine, da moj sin resnično izvršuje dolžnosti hranitelja.

Podpis:

.....

*) **) Glej prislavek na strani 47.

Kolek*

Ime in priimek
poklic
datum

V

Dostavlja pritožbo
proti odločitvi
komand. diviz. obl.

Komandantu** vojaškega okrožja

Podpisani rojen l. 1903 v
pristojen v je bil na letošnjem naboru
potrjen, ter mu je določen polni rok službe v stal-
nem kadru. Tak rok mu je odrejen vsled tega, ker
ima brata sposobnega za delo.

Edini brat star l. je že
..... let oženjen, tako da živimo v skupnem gospo-
darstvu z očetom, kateri je 72 let star, samo podpi-
sani in pa njegova let stara sestra
Davke plačujeta obe rodbini vseh let lo-
čeno. Podpisani je mišljenja, da bi se imelo brata
..... smatrati za oddeljenega od rodbine
njegovega očeta, vsled česar je vložil t. l. pri-
tožbo proti odločitvi naborne komisije, katero pa
je komandant dravske divizijske oblasti zavrnil.

Da bi se podpisanemu konečno odredil skraj-
šani rok kadsrke službe, kateri mu po njegovem
prevdarku pripada, prosi, da se izvoli njegovo
pritožbo dostaviti gospodu ministru za vojsko in
morinarico v pristojno odločitev.

Priloge: pod ./1 poročilo iz krstne, poročne in
mrliške matice in pod ./2 davčne knjižice.

Podpis:

*) **) Glej prislavek na strani 47.

Kolek*

Ime in priimek
poklic
datum

V

Prosi, da se vzame
njegova pritožba
ponovno v pretres.

Komandantu** vojaškega okrožja

Županstvo občine me je obvestilo, da je komandant dravske divizijske oblasti z odlokom štev. od t. l. mojo pritožbo proti odločitvi naborne komisije odnosno odrejanja roka mojemu sinu zavrnil.

Ker se z odlokom komandanta dravske divizijske oblasti ne morem zadovoljiti, prosim da se dostavi omenjena pritožba gospodu ministru za vojsko in mornarico v odločitev.

Podpis:

.....

*) Kolikovalci Je treba: prošnje z 5 Din (in za odločbo priložiti kolek za 20 Din); pritožbe z 20 Din (in za odločbo priložiti kolek za 20 Din); priloge k prošnjam in pritožbam z 2 Din, če niso po drugem zakonskem predpisu obremenjene s posebno večjo takso; izpričevala (tudi zdravniška) in potrdila, ki jih izdajajo privatne osebe ali oblastva privatnim osebam v njih osebnih zadevah z 20 Din, če niso obremenjena s posebno takso.

**) Celjskega, ljubljanskega ali mariborskega.

Kolek*

Ime in priimek
poklic
datum

V

Prosi, da bi se
njenega sina
oprostilo službe v
kadru.

Komandantu** vojaškega okrožja

Podpisana, posestnica v
prosi, da bi se njenega sina kateri
služi od t. l. pri pešpolku,
oprostilo nadaljne službe v stalnem kadru.

Mož podpisane,, je
..... t. l. umrl, tako da je ostal
edini moški član v rodbini. Podpisana ima še dvoje
nepreskrbljenih otrok, in
Prva je stara, a druga let. Nepo-
srednih davkov plačuje dinarjev na leto.

..... je rojen l. 19..... v
in je vpisan v rekrutnem spisku občine
pod tek. štev.

Podpisana prosi, naj bi se prošnja kakor mo-
goče hitro rešila, ker ji je sin v
sedanjem težavnem položaju pri oskrbovanju po-
sestva zelo nujno potreben.

Priloge: pod ./1 poročilo iz krstne, poročne in
mrliške matice, pod ./2 potrdilo davčnega urada o
neposrednem davku.

Podpis:

*) **) Glej pristavek na strani 47.

Kolek*

Ime in priimek
poklic
datum

V.....

Prosi za odložitev
kadrske službe. Komandantu**.....vojaškega okrožja

Prosim za odložitev službe v stalnem kadru do dovršitve študij.

Rojen sem 19..... v
a pristojen v Na letošnjem naboru sem bil potrjen in mi je naborna komisija priznala dijaški rok.

V prilogi pod ./1 dostavljam frekventacijsko izpričevalo, iz katerega je razvidno, da sem vpisan kot redni slušatelj.....

V.....

Podpis:

.....

*) **) Glej prislavek na strani 47.

Kolek*

Ime in priimek
poklic
datum

V

Prosi za dovoljenje,
da sme predčasno
vstopiti v stalni
kader.

Komandantu** vojaškega okrožja

Prosim, da se mi dovoli že letos vstopiti v stalni kader, ker nameravam

Rojen sem 19..... v
prislojen v

Priloge: pod ./1 krstni list, pod ./2 dovoljenje roditeljev, pod ./3 nravstveno izpričevalo, pod ./4 domovnica in pod ./5 šolsko izpričevalo in pod ./6 potrdila davčnega urada o neposrednem davku.

Podps:

*) **) Glej prislavek na strani 47.

Kolek*

Ime in priimek
poklic
datum

V

Prosi za dovoljenje,
da se sme javiti na-
borni komisiji v naj-
bližji naborni stanici.

Županstvu občine

Podpisani rojen 19.....
v prislojen v prosi
za dovoljenje, da se sme v svrhu rekrutovanja
javiti naborni komisiji
vojaškega okrožja v ker je ta
naborna stanica najbližja njegovemu sedanjemu
bivališču.

Podpis :

.....
Natančen naslov:
kraj, ulica, hiš. štev., ob-
čina, okrajno glavarstvo.

*) Glej priložitev na strani 47.

Kolek*

Frekventacijsko izpričevalo.

Podpisani dekanat potrjuje, da je gospod
..... rojen 19..... v.....
pravilno vpisan na tukajšnji fakulteti kot redni
slušatelj v semestru.

Obnašanje imenovanega:

V, dne 19.....

Dekanat fakultete.

Podpis:

Štampiljka

*) Glej pristavek na strani 47.

Kolek*

Uradno potrdilo.

Podpisani davčni urad potrjuje, da ima
 iz občine
 tuuradno predpisanega
 (reci) dinarjev nepo-
 srednega davka.

V, dne 192

Podpis :

Podpis :

Štampiljka
 davčnega urada

*) Glej prislavek na strani 47.

(Štampiljka obč. urada)

Štev.

Potrdilo.

Podpisano županstvo občine
 potrjuje, da, rojen leta.....
 v pristojen v
 resnično vzdržuje svojega, za delo nesposobnega
 očeta

Županstvo občine

dne 19.....

(Štampiljka)

Podpis:

*) Glej priložitev na strani 47.

(Štampiljka obč. urada)

Štev.

Kolek*

Nravstveno izpričevalo.

Županstvo občine potrjuje
da poklic, rojen
..... 19..... v, ne-
oženjen, za časa njegovega tukajšnjega bivanja
od 19..... ni bil sodno ali po-
licijsko kaznovan in da je tu spodobno živel.

Nravstveno izpričevalo mu služi kot priloga
k prošnji za predčasni vstop v stalni kader.

Županstvo občine

dne 19.....

(Štampiljka)

Podpis :

.....

*) Glej pristavek na strani 47.

Kolek*

Poročila

iz krstne (rojstne), poročne in mrliške matice o družini hiš. štev. v kraju občine

Ime, priimek, tudi navadni pridevek	Dan, mesec in leto rojstva	Leto poroke	Vera	Stan in poklic	Dan mesec in leto morebitne smrti	Opomba
1	2	3	4	5	6	7

....., dne 19.....

Za popolno soglasje z maticami jamči:

(Štampiljka žup. urada)

Podpis:

Opomba: Vpisati se morajo: 1) oče, mati in vsi otroci po starosti, od najstarejšega do najmlajšega, brez ozira na to če živijo v družini ali ne, ali pa so že umrli. Rodbinskim članom, kateri živijo izven družine, vpisati v opombi kje bivajo; 2) vsi ostali družinski člani (ded, stric, stara mati, teta itd.), kateri živijo z očetom v skupnem gospodarstvu. Izpustiti se ne sme nobenega družinskega člana.

*) Glej prilavek na strani 47.

Kolek*

Izpričevalo.

Spodaj podpisani pravomočni državljani izjavljamo, da je rojen leta v občini okraj služil kot vojak v bivši avstro-ogrski vojski pri polku od do in da smo vedno pripravljene to izjavo s prisego potrditi.

V, dne 192.....

(Občinske štampiljke), trgovec
Štev., posestnik
....., 192....., mizar

Istinitost zgoraj navedene izjave in pristnost lastno ročnih podpisov potrjuje občinski odbor

V, dne 192.....

I. občinski odbornik :

II. občinski odbornik :

Župan :

(Občinski pečal)

(Štampiljke okraj. glavarstva)

Štev.

....., 192.....

Pristnost podpisa občinskega odbora in uradnega pečata potrjuje okrajno glavarstvo

V dne 192.....

(Uradni pečal
okrajnega glavarstva)

*) Glej priložek na strani 47.

Kolek*

Dovoljenje.

Podpisani dovoljuje s tem
svojemu sinu rojen 19.....
v, da sme predčasno vstopiti
v stalni kader in sicer kot dobrovoljec na polni
rok službe.

V dne 19.....

Podpis :

.....

Pristnost podpisa potrjuje:

Okrajno glavarstvo v,
dne, 19.....

(Štampiljka)

Podpis :

.....

*) Glej priloge na strani 47.

Rodbinsko in imovinsko stanje

Najstarejši moški rodbinski član

Oče (ded ali stric)

starejši brat

Rekrut

star 59 let ali mlajši, sposoben za delo	star 60 let ali starejši (ali pa 59 let ali mlajši, nesposoben za delo)	poljubne starosti, popolnoma nesposoben (umobolen i. t. d.)	star 59 let ali mlajši, sposoben za delo	star 60 let ali starejši (ali pa 59 let ali mlajši, nesposoben za delo)	poljubne starosti, popolnoma nesposoben (umobolen i. t. d.)	s a m
	neposredni davek			neposredni davek		
	20 Din ali manj	črez 20 Din		20 Din ali manj	črez 20 Din	

O p o m b a

poleg najstarejšega moškega rodbinskega člana in rekruta je v rodbini še:

		Oče (ded ali stric)				starejši brat				Rekrut				
		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
sltric (oče)	star 59 let ali mlajši, sposoben za delo	a	polni rok	skrajšani rok	skrajšani rok	skrajšani rok	skrajšani rok	—	—	—	—	—	—	
	star 60 let ali več (ali pa 59 let ali mlajši, nesposoben za delo)	b	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	—	—	—	—	—	—	
	poljubne starosti, popolnoma nesposoben (umobolen, slep i. t. d.)	c	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	hranitelj oproščen	—	—	—	—	—	—	
brat	starejši od rekruta	sposoben za delo	d	polni rok	polni rok	polni rok	polni rok	polni rok	polni rok	polni rok	polni rok	—	—	
		nesposoben za delo	e	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	polni rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	—	—
	mlajši od rekruta	star 17-19 let	sposoben za delo	f	polni rok	skrajšani rok	skrajšani rok	skrajšani rok	skrajšani rok	skrajšani rok	skrajšani rok	skrajšani rok	skrajšani rok	skrajšani rok
			nesposoben za delo	g	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	polni rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok
		popolnoma nesposoben (umobolen i. t. d.)	h	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	polni rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	hranitelj oproščen	hranitelj oproščen
star 16 let ali mlajši	i	skrajšani rok	skrajš. rok odložen	skrajšani rok	skrajš. rok odložen	skrajš. rok odložen	polni rok	skrajš. rok odložen	skrajšani rok	skrajš. rok odložen	skrajš. rok odložen	skrajš. rok odložen		
rekrufova žena	stara 17 let ali starejša	j	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	polni rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	skrajšani rok	
	popolnoma nesposobna (umobolna i. t. d.)	k	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	hranitelj oproščen	polni rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	hranitelj oproščen	hranitelj oproščen	
samo ženske	stare 17-60 let	zdrave	l	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	polni rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	
		popolnoma nesposobne (umobolne, slepe i. t. d.)	m	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	hranitelj oproščen	polni rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	hranitelj oproščen	hranitelj oproščen
ženske in moški	ženska stara 17-60 let	zdrava	n	skrajšani rok	skrajš. rok odložen	skrajšani rok	skrajš. rok odložen	skrajšani rok	polni rok	skrajš. rok odložen	skrajšani rok	skrajš. rok odložen	skrajšani rok	
		popolnoma nesposobna (umobolna i. t. d.)	o	skrajšani rok	skrajš. rok odložen	skrajšani rok	skrajš. rok odložen	skrajš. rok odložen	polni rok	skrajš. rok odložen	skrajšani rok	skrajš. rok odložen	skrajš. rok odložen	skrajš. rok odložen
	vsi mlajši od 17 let	p	skrajšani rok	skrajš. rok odložen	skrajšani rok	skrajš. rok odložen	skrajš. rok odložen	polni rok	skrajš. rok odložen	skrajšani rok	skrajš. rok odložen	skrajš. rok odložen	skrajš. rok odložen	
Brez drugih rodbinskih članov		r	skrajšani rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	hranitelj oproščen	polni rok	hranitelj oproščen	skrajšani rok	hranitelj oproščen	hranitelj oproščen	skrajšani rok	

Da se najde v pregledu pripadajoči rok, je potrebno, da se vpošteva vse rodbinske člane, ki niso najmanj 5 let pred naborem od rodbine oddeljeni. Izpustiti se ne sme nikogar. Tako n. pr. pride novinec kot hranitelj svoje žene le tedaj v poštev, če je pred 5 leti oddeljen od rodbine svojega očeta, v nasprotnem se morajo pri odrejanju roka prištevati med rodbinske člane tudi oče in bratje itd. **Pred upotrebjanjem tega pregleda prečitaj točke 2, 3, 4, 5, 6 in 8.**

Kako se najde v pregledu pripadajoči rok, se vidi iz sledečega primera:

Rodbinsko in imovinsko stanje: oče 62 let star, ostalo samo ženske od 17 do 60 let, zdrave; neposredni davek črez 20 Din.

Najpreje poišči vertikalni stolpec, kateri odgovarja najstarejšemu rodbinskega članu (to je v tem slučaju oče — ženska tu ne pride v poštev, čeprav bi bila starejša) in pa neposrednem davku, a potem vodoravni razporedki, kateri odgovarja ostalim rodbinskim članom (v tem slučaju ženske od 17 — 60 let, zdrave). Tako najdeš v prednjem slučaju vertikalni stolpec 3 in vodoravni razporedki l. Kjer se vertikalni stolpec 3 z vodoravnim razporedkom l križa, najdeš rok, kateri pripada mladeniču iz take rodbine. To je v tem slučaju „skrajšani rok“.

V vseh slučajih, kjer je navedeno: „skrajš. rok odložen“, se odloži mladeniču služba v stalnem kadru za toliko časa, dokler dovrši mlajši rodbinski član 17. leto starosti, nakar ima novinec odslužiti skrajšani rok. Ako pa mlajši rodbinski član ne dovrši 17. leta starosti, do trenutka, ko dopolni rekrut 25 let, se rekruta oprosti službe v stalnem kadru. Leta se računijo po celem koledarskem letu (t. j. leto starosti, katero bo mladenič v doličnem koledarskem letu dopolnil, se smatra s 1. januarjem za dopolnjeno — brez ozira na dan rojstva.)

Pripadajoči roki po vrsti služenja v tem pregledu niso označeni, ker je iz primerov 9, 10 in 11 (stran 14 in 15) dovolj jasno razvidno, kateri rok v takih slučajih pripada.

podedo val polje delsko posestvo ali obrat
 skrajšani rok
 polni rok

Slovanska knjižnica

6K M

B 2224

66009014594

COBISS ©